

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

95.yıl

Sayı : 43452547-120.07-7439
Konu : Soru önergesi

15.12.2015

Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

İlgi : 27.11.2015 tarihli ve (7/97) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan başvurulara ilişkin ilgi önergenize ilgili Kurum tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgilerinizi rica ederim.
Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Kamu Denetçiliği Kurumunun Cevabi Yazısı (5 sayfa)

Sayı : 76452903-610-E.8876

08/12/2015

Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı 01/12/2015 tarihli ve 24301011-43452547 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazı ile; İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU'na ait yazılı soru önergesi gönderilerek cevaplandırılması istenmiştir.

Bu itibarla Kurumumuz tarafından hazırlanan cevap metni yazımız ekinde gönderilmektedir.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

e-imzalıdır

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi

Ek: Soru Önergesine cevap metni

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU'NA AİT
27.11.2015 TARİHLİ VE 230 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
OLARAK HAZIRLANAN CEVAP METNİ**

6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu 28 Mart 2013 tarihli 28601 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayınlanması ile yürürlüğe girmiştir.

Bu Bağlamda ;

Soru 1- Kamu Denetçiliği Kurumu, kamuoyu tarafından bilinen adı ile Ombudsmanlık makamına kurulduğu tarihten itibaren kaç müracaat yapılmıştır?

Cevap 1- 29/06/2012 tarihli ve 28338 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu ile kurulan Kurumumuz,6328 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinde yer alan “(1) Bu Kanunun 17 nci maddesi yayımı tarihinden dokuz ay sonra, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.” Hükmü gereğince 29.03.2013 tarihinde şikayet başvurularını almaya başlamıştır.

29.03.2013 tarihinden 30.11.2015 tarihine kadar Kurumumuza 18.503 adet şikayet başvurusu yapılmıştır.

Soru 2- Yapılan müracaatların kaç tanesi geri çevrilmiştir? Bu müracaatlar hangi gerekçelerle geri çevrilmiştir?

Cevap 2- 29.03.2013 tarihinden 30.11.2015 tarihine kadar Kurumumuza 18.503 adet şikayet başvurusu yapılmış olup;

Kurumumuz tarafından yapılan müracaatların geri çevrilmesi gibi bir uygulama bulunmamaktadır. Ancak;

Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu’nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin, 9 uncu maddesinde;

“(1) Şikayet başvurusu, bu Yönetmeliğin ekinde yer alan ve Kurumun resmi internet sitesinde yayımlanan Gerçek Kişiler İçin Şikayet Başvuru Formu veya Tüzel Kişiler İçin Şikayet Başvuru Formu doldurulmak suretiyle yapılır. Bu Yönetmelikte belirlenen zorunlu bilgi ve belgelerin bulunması koşuluyla form kullanılmadan da şikayet başvurusu yapılabilir. Haklı bir nedenin bulunması halinde başvuru yapılan yerde formun doldurulmasına yardımcı olunmak suretiyle sözlü yapılan şikayet başvuruları da kabul edilir.

(2) Şikâyet başvuruları okunaklı ve anlaşılır bir şekilde yazılır veya doldurulur.

(3) Varsa şikâyet konusuna ilişkin bilgi ve belgeler de başvuruya eklenir.

(4) Şikâyet başvurusundan herhangi bir nedenle ücret alınmaz.

(5) Şikâyet başvurusunda aşağıdaki hususlara yer verilir:

a) Şikâyetçi gerçek kişi ise;

1) Adı, soyadı ve imzası,

2) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için vatandaşlık kimlik numarası, yabancılar için pasaport numarası, uyruğu ve varsa kimlik numarası,

3) Tebligata esas yerleşim yeri veya iş adresi,

4) Şikâyet edilen idare, şikâyet konusu ve talep,

5) İdareye başvuru tarihi ve idarenin cevap tarihi,

6) Varsa bildirim esas elektronik posta adresi, telefon ve faks numarası.

b) Şikâyetçi tüzel kişi ise;

1) Unvanı,

2) Tebligata esas yerleşim yeri adresi, telefon numarası ve varsa elektronik tebligat adresi,

3) Yetkili kişinin adı, soyadı, unvanı, imzası ve varsa bildirim esas elektronik posta adresi, telefon ve faks numarası,

4) Şikâyet edilen idare, şikâyet konusu ve talep,

5) İdareye başvuru tarihi ve idarenin cevap tarihi,

6) Yetkili kişinin yetki belgesinin aslı veya onaylı örneği,

7) Varsa merkezi tüzel kişilik numarası”

hükümleri yer almaktadır.

Bu itibarla Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde belirtilen başvuru şartlarını taşıyan tüm başvurular kabul edilmekte ve ön incelemeye alınmaktadır.

Soru 3- Kurumun verdiği kararlar nedir? Tavsiye niteliğinde mi yoksa ceza vermekte midir?

Cevap 3-Kurumumuz 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunun Amaç başlıklı 1 nci maddesinde ; (1) Bu Kanunun amacı; kamu hizmetlerinin işleyişinde bağımsız ve etkin bir şikâyet mekanizması oluşturmak suretiyle, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve önerilerde bulunmak üzere Kamu Denetçiliği Kurumunu oluşturmaktır.” Hükmü bulunmaktadır.

Aynı Kanunun 5 inci maddesi; (1) Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.

(2) Ancak;

a) Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemler ile resen imzaladığı kararlar ve emirler,

b) Yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler,

c) Yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararlar,

ç) Türk Silahlı Kuvvetlerinin sırf askerî nitelikteki faaliyetleri,

Kurumun görev alanı dışındadır. Hükmüne amirdir.

6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunun açık hükümlerinde belirtildiği üzere Kurumun kararları tavsiye niteliğindedir, herhangi bir ceza verme durumu söz konusu değildir.

Ayrıca Kurumumuz tarafından, başvurunun durumuna ve incelemeye göre **“İncelenemezlik Kararı”, “Gönderme Kararı”, “Karar Verilmesine Yer Olmadığına İlişkin Karar”, “Birleştirme Kararı”, “Tavsiye Kararı” ve “Ret Kararı”** verilmektedir.

Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 19 ncu maddesi gereği şikâyet başvurusu, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur. Ön incelemede şikâyet başvurusu;

- a) Kurumun görev alanına girip girmediği,
- b) Süresi içinde yapılıp yapılmadığı,
- c) Kurumda incelenmekte ve araştırılmakta olan bir şikâyet başvurusuyla sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı,
- ç) Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir şikâyetle sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı,
- d) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı,
- e) İdari başvuru yollarının tüketilip tüketilmediği,
- f) 8 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında yapılıp yapılmadığı,
- g) Belli bir konuyu içerip içermediği,
- ğ) Kanuna göre şikâyet başvurusunda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı,
- h) Menfaat ihlali içerip içermediği, yönlerinden incelenir.

20 nci maddesinin 1 nci fıkrası gereği de şikâyet başvurusunun, (e) bendi hariç olmak üzere 19 uncu maddede yer alan şartlardan herhangi birini taşımaması hâlinde **“İncelenemezlik Kararı”** verilir.

Kanunumuzda Kurumumuza başvuruda bulunulabilmesi için, 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununda öngörülen idari başvuru yolları ile özel kanunlarda yer alan zorunlu idari başvuru yollarının tüketilmesi gerekliliği belirtilmiştir. Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 20 nci maddesinin 2 nci fıkrasında ; “ İdari başvuru yolları tüketilmeden yapılan şikâyet başvurusu hakkında ilgili idareye gönderme kararı verilir. Gönderme kararı şikâyetçiye de tebliğ edilir. Kuruma şikâyet tarihi, ilgili idareye başvuru tarihi olarak kabul edilir.” Denilmekte olup, İdari başvuru yolları tüketilmeden yapılan başvurular **“Gönderme Kararı”** verilerek gereği için ilgili kuruma yönlendirilmektedir.

Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 34 ncü maddesi hükmü gereği şikâyetçinin başvurusundan vazgeçmesi, şikâyetçi gerçek kişi ise ölümü veya tüzel kişi ise tüzel kişiliğinin sona ermesi,

şikâyet konusu talebin ilgili idare tarafından yerine getirilmesi, inceleme ve araştırma devam ederken şikâyet konusu hakkında dava açılması üzerine inceleme ve araştırma sonlandırılır ve “**Karar Verilmesine Yer Olmadığına İlişkin Karar**” verilir.

Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 32 nci maddesi hükmü gereği İnceleme ve araştırma sonucunda şikâyetin yerinde olduğu kanaatine varılması hâlinde “**Tavsiye Kararı**” verilmektedir. Aynı Yönetmeliğin 33 ncü maddesi hükmü gereği İnceleme ve araştırma sonucunda şikâyetin yerinde olmadığı kanaatine varılması hâlinde “**Ret Kararı**” verilmektedir.

Konuları aynı olan şikayetler içinse “**Birleştirme Kararı**” verilerek dosyalar birleştirilmektedir.

Soru 4- Yapılan müracaatlardan sonuca bağlanan karar nedir?

Cevap 4- 29.03.2013 tarihinden 30.11.2015 tarihine kadar Kurumumuza 18.503 adet şikayet başvurusu yapılmıştır. Bunlardan 17.774 adet şikayet başvurusu karara bağlanmış olup, 729 şikayet başvurusu için ise İlgili Kamu Denetçileri tarafından gerekli araştırma ve inceleme süreçleri devam etmektedir. Bunlara ilişkin ayrıntılı rakamlar aşağıda verilmektedir.

Karar Türleri	2013 Sayı	2014 Sayı	2015 (01.01-30.11)	2015 Yüzde %	Toplam
Gönderme Kararı	2155	2323	1958	36,74	6436
İncelenemezlik Kararı	2240	2147	1597	29,97	5984
Başvurunun Geçersiz Sayılması	329	80	38	0,71	447
Birleştirme Kararı	522	643	981	18,41	2146
Karar verilmesine Yer Olmadığına İlişkin Karar	307	806	587	11,02	1700
Mahalli İdarelere İlişkin Başvurular*	432	80	-	-	512
Tavsiye Kararı	64	93	50	0,94	207
Ret Kararı	37	150	97	1,82	284
Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı	11	26	21	0,39	58
Toplam	6097	6348	5329	100,00	17774

*29/03/2014 tarihinden önce gelen ve mevzuat gereği incelemeye alınamayan şikâyet başvuruları için yazılan bilgilendirme yazılarını göstermektedir.